

Liturgie voor de (online) Ga!- viering van zondag **10 oktober 2021, 10.00 uur, 4e van de herfst**

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Lector: Richard Visscher

Harpist: Regina Ederveen

M.m.v.: Cor van Dalen

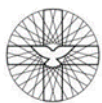
Thema: Geef ons vandaag ons toekomstige brood

Viering beschikbaar om:

10.00 uur op www.kerkdienstgemist.nl

Na de dienst ook beschikbaar op www.pgij.nl

**Protestantse
Kerk**

Protestantse gemeente te IJsselstein

- De Paaskaars brandt
- Welkom door de voorganger
Goede morgen!
Hartelijk welkom! Hier in de kerk, maar ook wie digitaal met ons verbonden is!

Het is een GA!-viering.

Met bijzondere begeleiding: harpmuziek. Regina Ederveen zorgt daarvoor. Welkom!

Met een speciaal thema: Geef ons vandaag ons toekomstige brood. Daarbij kunnen we in deze tijd helaas niet zonder de Voedselbank. Dat levert al genoeg stof tot nadenken op. Het zal niet meer over voedselverspilling gaan, zoals hier en daar wel vooraf is genoemd.

Laten we ons in stilte en met harpmuziek voorbereiden.

AAN HET BEGIN

- Toewijding door stil gebed en kort harpspel
- We gaan staan
- Groet en bemoediging
- We zingen (intochtslied): Psalm 136:1, 12 en 13
- Gebed aan het begin

Dank, Heer,
dat we hier mogen samen komen –
meest met volle magen, drinken, een dak boven ons hoofd.
En met mooie muziek en allerlei mensen die ons van dienst zijn.
Een plek ook waar we met al onze uiteenlopende gedachten en gevoelens terecht kunnen.
Geef ons een gezegende viering!
Amen.

- We gaan zitten

- We zingen: Lied 385:2

- Smeekebed, besloten met het zingen van *'Heer, ontferm U!'*

We kijken naar een filmpje van de Turkse fotograaf Uğur Galsenkuş. Hij portretteert twee verschillende werelden .... binnen één enkele afbeelding. Hij combineert de westerse wereld en die van Midden-Oosten.

Daarna is het een moment stil. En klinkt *"Zo bidden en zingen we samen: 'Heer, ontferm U!'"*

<https://www.youtube.com/watch?v=4tet-cuSd30>

- We zingen een loflied: Lied 981:1, 3 en 5

DIENST VAN HET WOORD

- Gebed om de opening van het Woord

U die ons het levensbrood geeft,
 wij roepen tot U
 en wij blijven roepen
 uit deze wereld
 die hongert en dorst
 naar de gerechtigheid,
 die snakt naar brood
 en schreeuwt om water:
 o God, maak ons eigen leven
 voedzaam als brood,
 verkwikkend als water,
 en geef ons daartoe uw levensgeest.
 Open daarom uw Woord voor ons,
 hier, bij nevendienst, thuis en overal.
 Amen.

(W.R. van der Zee, *Zondagswoorden*, p. 122 nr 6)

- Moment met de kinderen

De profeet Haggai roept de mensen in Jeruzalem op om de tempel weer op te bouwen. Daar was een begin mee gemaakt, vlak nadat de Joden uit Babylonië waren teruggekeerd, maar het werk was kort daarna gestopt. Haggai zegt tegen de mensen dat ze verder moeten gaan met de herbouw. Want als de tempel klaar is, kan God daar weer vereerd worden.

- We zingen met de kinderen: Lied 218:1, 2 en 3

- Het licht wordt door de kinderen meegenomen

- Schriftlezing: Matteüs 6:11 en 24-34 (NBV)

¹¹Geef ons vandaag het brood
 dat wij nodig hebben.

...

²⁴Niemand kan twee heren dienen: hij zal de eerste haten en de tweede liefhebben, of hij zal juist toegewijd zijn aan de ene en de andere verachten. Jullie kunnen niet God dienen én de mammon.

²⁵Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding? ²⁶Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie hemelse Vader die ze voedt. Zijn jullie niet meer waard dan zij? ²⁷Wie van jullie kan door zich zorgen te maken ook maar één el aan zijn levensduur

toevoegen? ²⁸En wat maken jullie je zorgen over kleding? Kijk eens naar de lelies, kijk hoe ze groeien in het veld. Ze werken niet en weven niet. ²⁹Ik zeg jullie: zelfs Salomo ging in al zijn luister niet gekleed als een van hen. ³⁰Als God het groen dat vandaag nog op het veld staat en morgen in de oven gegooid wordt al met zo veel zorg kleedt, met hoeveel meer zorg zal hij jullie dan niet kleden, kleingelovigen? ³¹Vraag je dus niet bezorgd af: “Wat zullen we eten?” of: “Wat zullen we drinken?” of: “Waarmee zullen we ons kleden?” – ³²dat zijn allemaal dingen die de heidenen najagen. Jullie hemelse Vader weet wel dat jullie dat alles nodig hebben. ³³Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. ³⁴Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.

We luisteren naar harpspel *'Be thou my vision'*

- Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Er zijn mensen in onze samenleving die dag en nacht zorg hebben over hun voedsel en drinken; over hun inkomen, hun levensonderhoud. Dat betreft elders in de wereld. Maar ook dichtbij, in onze eigen omgeving. Wat zit er in de voorraadkast, in de koelkast? Wat kan ik op mijn boodschappenlijstje zetten? Wat wordt de energierekening? Hoe gaat het met de huur? Wat staat er op mijn loonstrookje en bankrekening? Of red ik het met mijn uitkering of toelage? Allemaal dingen waar je je voor inzet, dag en nacht soms. Broodnodige dingen.

Ik citeer uit een interview (*De Groene Amsterdammer*, 22 september 2021, verschenen in nr. 38) met Amma Asante: voorzitter van de Landelijke Cliëntenraad (lcr), de wettelijke vertegenwoordiger van Nederlanders die van sociale zekerheid afhankelijk zijn. Wat ze vertelde, raakte me. Ik haal een paar antwoorden aan:

Het is in Nederland leuk toeven als het goed met je gaat, je altijd gezond bent, voldoende buffers hebt, een vast contract, een eigen huis, tijdig je rekeningen kunt betalen. Maar als het even tegen zit, dat is niet fijn, hoor, dan is het spijkerhard.

...

De afgelopen decennia is op sociaal terrein veel kapotgemaakt. De Wajong, de nabestaandenwet, de Participatiewet, de ellende met de uitvoeringsorganisaties als het UWV, het lage minimumloon, de schuldenkwesities. Het is gewoon een puinhoop. De ellende die dat met zich meebrengt... Er moet zoveel gerepareerd worden. Het hele sociale-zekerheidsstelsel moet op de schop. Het is bedoeld om je te ondersteunen als je je werk verliest, arbeidsongeschikt raakt of met pensioen gaat. Dan zou je niet van de Voedselbank afhankelijk moeten zijn om te kunnen eten. Maar dat is nu de situatie. Er is steeds minder geld, steeds minder ondersteuning. Vroeger had je een loket waar je naartoe kon, daar zaten mensen met wie je kon praten, die je in contact brachten met de juiste collega. Nu is dat allemaal verstopt achter websites, mailadressen, chatbots en telefoonnummers. De drempel is hoog, waardoor een kwart van de mensen niet de voorzieningen aanvraagt waar ze op grond van hun inkomen wel recht op hebben. Zo'n 2,5 miljoen Nederlanders zijn laaggeletterd of kunnen niet met digitale technologie overweg. Dat is een ontwikkeling waar ik me ontzettend veel zorgen over maak. Eerst had je een samenleving van de *haves* en de *have nots*. En nu van de *can* en de *can nots*.

Er heerst in de laatste drie kabinetten zo'n negatief beeld over mensen die een uitkering hebben. Dat komt samengevat neer op: ze kunnen wel maar ze willen niet. Dus hun oplossing is om die uitkering zo onaantrekkelijk mogelijk te maken. Mensen "naar de arbeidsmarkt prikkelen" met het idee: als we iets harder prikken en ze minder geld geven, gaan ze wel. Want iedereen kan toch werken? Er is toch werk zat? Zie je wel: ze willen gewoon niet. Maar het strookt niet met de realiteit. Mensen die werkloos zijn weten vaak niet meer hoe zij zich op een arbeidsmarkt staande moeten houden, hebben net niet genoeg skills, zijn net te lang uit het arbeidsproces. Die kloof is dan te groot geworden. Daarnaast kampen mensen soms met hun gezondheid en sociale problematiek.

Wat een pijnlijke beschrijving van de situatie van vele mensen aan de rand van onze samenleving of zelfs al over de rand.

En dan zit ik in mijn maag met de woorden van Jezus in de Bergrede.

²⁵*Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding?*

³⁴*Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.*

Hoe kun je dat dan zeggen? Is dat allemaal niet veel te gemakkelijk gezegd door Jezus? Mag je niet verwachten dat iemand in nood geholpen wordt? Dat je als samenleving de zwakken beschermt? Dat je als overheid daar een taak in neemt? Maak je geen zorgen... Het floept er uit. Zomaar. En dat terwijl de levens van veel mensen volledig in beslag genomen worden door de vraag: hoe kom ik rond met mijn uitkering, toelage, toeslag?

Ik kan er iets van begrijpen, als ik het geheel lees. Ik kan de woorden over de zorgeloosheid van Jezus begrijpen vanuit het hele verband.

In het Onze Vader vragen we om brood. Dat is gewoon brood om op te eten en je lichaam mee te voeden. Maar het gaat ook om brood dat we nodig hebben om de goede toekomst van God te bereiken. Om het Koninkrijk van God werkelijkheid te maken. Brood voor onderweg, je leven lang. En dan kan het zijn, dat je broodtrommel en koelkast uitpuilt van brood en ander voedsel. Maar je hebt niet dat brood voor de weg met God. En het kan zijn dat je niks in de koelkast of de trommel hebt, maar dat je wel gevoed wordt op de weg naar God.

Jezus vraagt ons dan om prioriteiten te stellen. Om keuzes te maken. Om te weten waar het op aan komt.

33 Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden.

Het komt er op aan, dat we het Koninkrijk van God zoeken. Dat we het koningschap van God werkelijkheid laten worden. In de Bijbel horen en zien we wat dat Rijk betekent: Armen, verdrukten, verdrietigen, zachtmoedigen, weduwen, wezen en vreemdelingen krijgen aandacht. Komen tot hun recht. Komen te-recht. Mensen aan de rand of er over; mensen in de put worden opgediept en recht op gezet. Worden recht gedaan. Dat is werk van God. En het is de de uitdaging van mensen, van ons.

Als je insteekt op het Koninkrijk zullen al die andere dingen erbij gegeven worden. Dat is gevolg van je prioriteitenstelling. Dan krijg je ook voedsel en drinken. Kleding en wat verder nodig is om te leven. Dat is de gerechtigheid die er bij hoort. Je komt allemaal terecht! Goed terecht!

Geef ons heden ons dagelijks brood.

11 Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.

Geef ons vandaag het ons toekomende brood. Het brood waar we vandaag mee toekomen. En het brood van de goede tijd van God die naar ons toekomt.

Brood voor de maag. Brood voor het hart.

Amen.

- Meditatief moment: harpspel: we luisteren naar harpspel: *'Teach me Thy way, o Lord.'*

- We zingen: Lied 718

- Gesprek met Cor van Dalen, voorzitter van de voedselbank Nieuwegein-IJsselstein

Informatie aanvraag voedselpakket Nieuwegein & IJsselstein

Screener Nieuwegein

Jeanine Meuleman

06 – 528 528 14

voedselbanknieuwegeinjeanine@kpnmail.nl

Screeener IJsselstein

Margaret Goes

06 - 220 905 35

voedselbanknieuwegeinmargaret@gmail.com

- We zingen: Gezang 48:1 en 2 (uit *Zingenderwijs*; op de melodie van Lied 865)

DIENST VAN HET ANTWOORD

- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader naar Huub Oosterhuis

Dankgebed

Voorbeden:

(Zorgen delen; Brokerhof-van der Waa)

God, wees met al die mensen
die wakker liggen
van de zorgen.
Die voortdurend piekeren
om een oplossing te vinden.
Die inzitten over anderen
of bedolven worden
onder hun eigen problemen.

Geef dat we inzien,
dat het wel érg gemakkelijk is
om te roepen dat ze zich
geen zorgen moeten maken.
Geef ons het besef,
dat sommige zorgen
zó groot zijn,
dat we ze met elkaar
moeten delen.

God, misschien zouden we
onze zorgen ook wel meer
moeten delen met u ...

*(Om de droom van het rijk Gods (Kock)
Achttiende zondag door het jaar / jaar A)*

Wij bevelen bij U aan:
allen die de blauwdruk van het rijk Gods
als een droom, als een ideaal
met zich meedragen:

voor hen die niet berusten
in de ongelijke kansen,
de oneerlijke verdeling,

die onze wereld tekent;
 voor allen die het in woord en daad opnemen
 voor armen in de Derde Wereld,
 voor de minima dicht bij huis;

voor hen die heel spontaan
 hun leven met anderen delen,
 die veel vrije tijd besteden
 aan het welzijn van hun medemensen;
 voor allen die in alle eenvoud
 trouw het goede doen,
 geluk uitstralen naar anderen;

voor hen die zich zorgen maken
 om de toekomst van deze aarde
 en wereldomvattende plannen maken;
 voor allen die in het klein
 zorgzaamheid aan de dag leggen
 en zo hun steentje bijdragen
 aan een beter leefmilieu.

Goede God,
 met een vloed van woorden
 bidden wij slechts om dat ene:
 laat komen uw rijk van recht en gerechtigheid
 uw wil geschiede,
 mede door ons.
 Laten we daar onze eerste zorg aan besteden.

En we bidden voor mensen die het zo ontzettend zwaar hebben,
 dichtbij en ver weg.
 Voor we afhankelijk zijn van de voedselbank en andere voorzieningen.
 Voor wie lijden onder de last van schulden,
 of de schande van het gedoe met de toeslagen.

Heer ,we bidden om een regering
 die dienstbaar werkt aan het Koninkrijk van U,
 samen met ons allen.

Ziek
 Overleden
 Stil gebed

Onze Vader, zoals verwoord door Huub Oosterhuis

Onze Vader verborgen,
 uw Naam worde zichtbaar in ons
 uw koninkrijk kome op aarde
 uw wil geschiede, een wereld
 met bomen tot in de hemel,
 waar water schoonheid, en brood
 gerechtigheid is, en genade.

Waar vrede niet hoeft bevochten
 waar troost en vergeving is
 en mensen spreken als mensen
 waar mensen helder en jong zijn,
 dieren niet worden gepijnigd
 nooit één mens meer gemarteld,
 niet één mens meer geknecht.

Doof de hel in ons hoofd
 leg uw woord op ons hart
 breek het ijzer met handen
 breek de macht van het kwaad.

Van U is de toekomst
 kome wat komt.
 Amen.

- Delen van de bloemengroet
- Als er crèche en nevendienst is: Intussen komen de kinderen van de nevendienst terug. Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche halen
- Inzameling van de gaven:
- 1° collecte: Voedselbank
- 2° collecte: College van Kerkrentmeesters

Het is nu nog alleen aan de uitgang van de kerkzaal mogelijk om uw gaven te delen. Daarnaast kunt u in de kerk en thuis ook digitaal bijdragen. We vragen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied. Twee manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College Diakenen: NL43 RABO 0159 278 325 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente IJsselstein
- U kunt bijdragen via deze QR code.

van

Wij danken u van harte voor uw gift!

Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters:
 Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten.

AAN HET EINDE

- We zingen: slotlied (staande): Lied 388:1 en 5
- Uitzending en zegen

We gaan naar huis.
 De goede God gaat met ons mee.
 Wees een zegen voor wie je ontmoet onderweg
 in woord en in daad en
 vervolg je weg met blijdschap

Het is de Vader die je zegent
 die je draagt met zijn liefde, diep als de zee

Het is de Zoon, die je zegent
 die brood en wijn met je deelt onderweg

Het is de Geest, die je zegen
die als een wind jouw hart doorwaait
en alle vrees verdrijft

Die zegen is met je, Vader, Zoon en Geest
Voor nu en altijd.

- We zingen: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)